

Govern d'Andorra

Diccionari de relacions internacionals

Ministeri de Cultura, Joventut i Esports
Andorra la Vella, 2 d'abril del 2019

Diccionari de relacions internacionals

Les relacions internacionals tenen una importància cada cop més creixent en un món globalitzat com l'actual. Era necessari, doncs, disposar d'un diccionari que recollís la terminologia d'aquest àmbit en català, definida amb precisió. Hi trobareu termes com ara *actor internacional*, *amenança per a la pau*, *comerç internacional*, *drets humans*, *mar territorial* o *reconeixement d'estats*.

Cada article terminològic inclou una o més denominacions catalanes amb la categoria lèxica corresponent, els equivalents en castellà, francès i anglès, la definició i, sovint, una o més notes explicatives. L'obra es completa amb un índex temàtic en català que permet consultar les denominacions classificades d'acord amb l'estructura conceptual del diccionari, i amb tres índexs alfabètics (un per a cada llengua d'equivalència) que permeten accedir al contingut dels articles terminològics.

Diccionari de relacions
internacionals

Diccionari de relacions internacionals

Amb el suport de:

Govern d'Andorra

Amb la col·laboració de:

**Generalitat
de Catalunya**

Departament d'Affexs Exteriors,
Relacions Institucionals i Transparència
Departament de Cultura

ISBN 978-84-393-9805-9

Diccionari de relacions internacionals

CATALÀ CASTELLÀ FRANCÈS ANGLÈS

Diccionari de relacions internacionals – Presentació

© Autoria i edició: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2018

Amb el suport de: Govern d'Andorra

Amb la col·laboració de: Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència

1.328
ceptes

1.721
entrades
catalanes

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Aproximacions teòriques i doctrines

Actors internacionals

- Estats

  - Elements i competències dels estats

  - Òrgans estatals per a les relacions
internacionals

- Organitzacions internacionals

- Actors no governamentals

Dret internacional públic

- Fonts del dret internacional públic

- Aplicació del dret internacional públic

Dret de la Unió Europea

- Fonts del dret de la Unió Europea

- Aplicació del dret de la Unió Europea

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Aproximacions teòriques i doctrines

Actors internacionals

Estats

Elements i competències dels e

Òrgans estatals per a les relació
internacionals

Organitzacions internacionals

Actors no governamentals

alineament

doctrina Monroe

doctrina Sinatra

federalisme

polaritat

joc del gallina

teoria dels règims

...

Dret internacional públic

Fonts del dret internacional públic

Aplicació del dret internacional públic

Dret de la Unió Europea

Fonts del dret de la Unió Europea

Aplicació del dret de la Unió Europea

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Aproximacions teòriques i doctrines

Actors internacionals

Estats

Elements i competències dels estats

Òrgans estatals per a les relacions internacionals

Organitzacions internacionals

Actors no governamentals

bipàtrida

exequàtur

immunitat diplomàtica

plàcet

vicecònsol

veto (o vet)

...

Dret internacional públic

Fonts del dret internacional públic

Aplicació del dret internacional públic

Dret de la Unió Europea

Fonts del dret de la Unió Europea

Aplicació del dret de la Unió Europea

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Aproximacions teòriques i doctrines

Actors internacionals

Estats

Elements i competències dels estats

Òrgans estatals per a les relacions
internacionals

Organitzacions internacionals

Actors no governamentals

Dret internacional públic

Fonts del dret internacional públic

Aplicació del dret internacional públic

Dret de la Unió Europea

Fonts del dret de la Unió Europea

Aplicació del dret de la Unió Europea

principi d'autodeterminació
principi de no-ingerència
tractat internacional
comissió d'investigació
retorsió

...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Aproximacions teòriques i doctrines

Actors internacionals

Estats

Elements i competències dels estats

Òrgans estatals per a les relacions
internacionals

Organitzacions internacionals

Actors no governamentals

Dret internacional públic

Fonts del dret internacional públic

Aplicació del dret internacional públic

Dret de la Unió Europea

Fonts del dret de la Unió Europea

Aplicació del dret de la Unió Europea

espai Schengen
extracomunitari –ària
integració negativa
tractat d'adhesió

...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i la seguretat
internacionals

Drets humans

Dret internacional penal

Acció humanitària i cooperació al
desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès internacional

Comerç internacional

Cooperació monetària i financera i
inversions estrangeres

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i la seguretat
internacionals

Drets humans

Dret internacional penal

Acció humanitària i cooperació al
desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès internacional

Comerç internacional

Cooperació monetària i financera i
inversions estrangeres

bioarma

cursa armamentista

escut humà

guerra asimètrica

guerra sense baixes

...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i seguretat internacionals

Drets humans

Dret internacional p

Acció humanitària i

desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès internacional

Comerç internacional

Cooperació monetària i financera i

inversions estrangeres

asil polític

desplaçat -ada intern –a

drets... (90 termes)

llibertats...

refugiat -ada en trànsit

...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i la seguretat
internacionals

Drets humans

Dret internacional penal

Acció humanitària i cooperació
desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès internacional

Comerç internacional

Cooperació monetària i financera i
inversions estrangeres

comissió rogatòria
doble incriminació
imprescriptibilitat
tribunal híbrid

...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i la seguretat
internacionals

Drets humans

Dret internacional penal

Acció humanitària i cooperació al
desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès internacional

Comerç internacional

Cooperació monetària i financera i
inversions estrangeres

ajut humanitari
codesenvolupament
condonació del deute
país receptor

...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i la seguretat
internacionals

Drets humans

Dret internacional penal

Acció humanitària i cooperació al
desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès

Comerç internacional

Cooperació monetària i financera i
inversions estrangeres

balanç migratori
fuga de cervells
migrant irregular
reagrupament familiar

...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i la seguretat
internacionals

Drets humans

Dret internacional penal

Acció humanitària i cooperació al
desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès

Comerç internacional

Cooperació monetària i financera i
inversions estrangeres

canvi climàtic
espai natural protegit
principi qui contamina paga
sostenibilitat
...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i la seguretat
internacionals

Drets humans

Dret internacional penal

Acció humanitària i cooperació al
desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès internacional

Comerç internacional

Cooperació monetària i financera i
inversions estrangeres

aigües transfrontereres
espai ultraterrestre
terra de ningú

...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i la seguretat
internacionals

Drets humans

Dret internacional penal

Acció humanitària i cooperació al
desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès internacional

Comerç internacional

Cooperació monetària i fin

inversions estrangeres

barrera aranzelària

dret antidúmping

proteccionisme

...

Subàmbits del diccionari: l'arbre de camp

Àmbits de cooperació i conflicte

Manteniment de la pau i la seguretat
internacionals

Drets humans

Dret internacional penal

Acció humanitària i cooperació al
desenvolupament

Migracions

Medi ambient

Espais d'interès internacional

Comerç internacional

Cooperació monetària i financera i
inversions estrangeres

divisa feble
eurocrèdit
rescat financer

...

participació limitada, 1269
participació plena, 1270
participació restringida, 1271
ponderació de vot, 1337
resolució, 1520
tractat constitutiu, 1629
unanimitat, 1666
vet, 1683
veto, 1684

Actors no governamentals

actor no governamental, 52
bel·ligerant, 193
empresa multinacional, 728
empresa transnacional, 729
individu, 957
MAN, 1080
moviment d'alliberament
nacional, 1157
multinacional, 1166
ONG, 1214
opinió pública internacional, 1225
organització no
governamental, 1244
persona, 1296
societat civil internacional, 1569

DRET INTERNACIONAL PÚBLIC

arranjament pacífic de
controvèrsies, 149
autodeterminació, 166
bilateral, 199
bona fe, 210

multilateral, 1164
no-ingerència, 1190
no-intervenció, 1191
personalitat jurídica
internacional, 1298
principi d'autodeterminació, 1371
principi d'igualtat sobirana, 1377
principi de bona fe, 1379
principi de cooperació
internacional, 1382
principi de la igualtat sobirana, 1391
principi de la lliure determinació, 1392
principi de la prohibició de
l'amenaça o l'ús de la força, 1393
principi de no-ingerència, 1402
principi de no-intervenció, 1403
prohibició de l'amenaça o l'ús de la
força, 1434
sic utere tuo ut alienum non laedas
[la], 1555
subjecte de dret internacional, 1577
subjectivitat internacional, 1578
teoria constitutiva, 1595
teoria declarativa, 1601

Fonts del dret internacional públic

acceptació, 8
acord internacional, 27
acord internacional administratiu, 28
acord marc, 29
acta final, 36
acte unilateral, 45
ad referendum [la], 53
adhesió, 55
adopció, 58

Diccionari de relacions internacionals

Selecioneu

Actors internacionals
Actors internacionals>Actors no governamentals
Actors internacionals>Estats
Actors internacionals>Estats>Elements i competències
Actors internacionals>Estats>Òrgans estatals per a les relacions internacionals
Actors internacionals>Organitzacions internacionals
Àmbits de cooperació i conflicte
Àmbits de cooperació i conflicte>Acció humanitària i cooperació al desenvolupament
Àmbits de cooperació i conflicte>Comerç internacional
Àmbits de cooperació i conflicte>Cooperació monetària i financera i inversions estrangeres
Àmbits de cooperació i conflicte>Dret internacional penal
Àmbits de cooperació i conflicte>Drets humans
Àmbits de cooperació i conflicte>Espais d'interès internacional
Àmbits de cooperació i conflicte>Manteniment de la pau i la seguretat internacionals
Àmbits de cooperació i conflicte>Medi ambient
Àmbits de cooperació i conflicte>Migracions
Aproximacions teòriques i doctrines
Dret de la Unió Europea
Dret de la Unió Europea>Aplicació

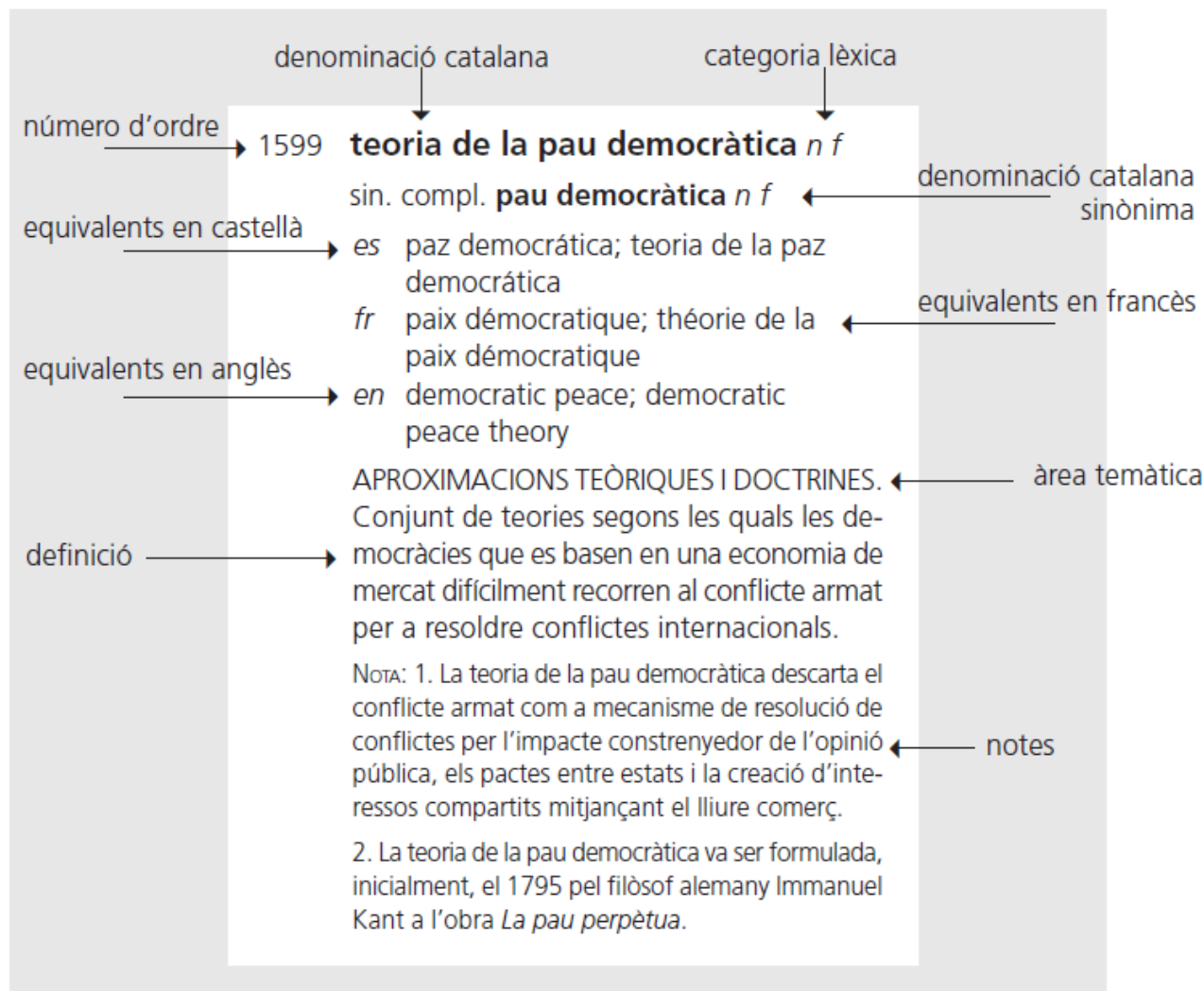
Selecioneu

CERCA

[Cerca avançada](#)

Article terminològic

Les notes

- **conceptuals**
- **exemplificadores**
- **relacionals**
- **lingüístiques**

Les notes

- **conceptuals**

La **contaminació transfronterera** pot afectar un o diversos estats i zones d'interès comú que no estan subjectes a la sobirania de cap estat.

Les notes

- **exemplificadores:**

Són exemples de **secessió** la separació del Sudan del Sud del Sudan, el 2011, o la separació de la majoria de les repúbliques soviètiques de la Unió de les Repúbliques Socialistes Soviètiques (URSS), l'any 1991. En aquest darrer cas, Rússia va conservar la personalitat jurídica de l'URSS.

Les notes

- **relacionals:**

La **successió d'estats** es classifica en diverses categories: absorció, dissolució, secessió, successió colonial, successió parcial o unificació.

Les notes

- **lingüístiques:**

En català, la forma **estat** s'escriu en majúscula inicial quan fa referència a un estat concret, tant si la referència és completa com si és incompleta (per exemple, *l'Estat francès, les regions de l'Estat*).

Igualment, es fa ús de la majúscula quan *estat* fa referència de manera genèrica a una determinada formació social i històrica o al seu aparell administratiu, sempre que no se n'especifiqui cap característica concreta i tingui un ús definit (per exemple, *immunitat de l'Estat o terrorisme patrocinat per l'Estat, però l'estat acreditant, un estat membre, el cap d'estat, raons d'estat, els estats o un estat*).

Índex anglès

abduction, 2
abnormally dangerous activity, 49
absolute poverty, 1310
absorption, 6
acceding State, 761
acceptance, 8
accession, 11, 55
accession State, 778
accession treaty, 1630
accommodation centre, 246
accreditation, 34
accrediting State, 760
acid precipitation, 1306

ad referendum, 53
ad valorem tariff, 124
adherence, 55
adhesion, 55
administrative agreement, 28
administrative body, 1229
admitting State, 790
adoption, 58
advice, 493
advisory body, 1230
affirmative action, 17
aggression, 38
aggressor, 762

equivalents
en castellà,
francès i
anglès

Accés multilingüe

Diccionari de relacions internacionals

Presentació

Cerca bàsica

Text de la consulta

Llengua Totes

CERCA

[Cerca avançada](#)

ACCÉS ALFABÈTIC

ACCÉS TEMÀTIC

A B C D E F G H I J L M N O P Q R S T U V Z

> abduction
Àmbits de cooperació i conflicte > Dret internacional penal

> absorption
Actors internacionals > Estats > Elements i competències

> acception
Dret internacional públic > Fonts

> accès au marché
Àmbits de cooperació i conflicte > Comerç internacional

> accès humanitaire
Àmbits de cooperació i conflicte > Acció humanitària i cooperació al desenvolupament

Llengua

- francès
- català
- castellà
- francès**
- anglès

Normalització terminològica

Neologismes aprovats pel **Consell Supervisor**, l'òrgan que s'ocupa de la normalització de la terminologia catalana

Anglicismes:

- *hard law* → *dret dur*
- *rogue state* → *estat brètol*

Termes poc fixats conceptualment i formalment
(sessió de normalització de termes de migracions):

- *centre d'internament*
- *migrant en situació de bloqueig*
- *irregularitat sobrevinguda*
- *reassentament*

Tres avançaments sectorials (2015-2016)

Infografies associades

Infografies associades

La condició de refugiat

refugiat

Persona que es troba fora del seu país de residència habitual i que no pot o no vol tornar-hi perquè tem per la seva integritat física, ja sigui perquè té temors fundats de ser objecte de persecució, ja sigui perquè vol evitar les conseqüències d'un conflicte armat o d'una situació de violència permanent, la violació dels drets humans o els efectes d'un desastre natural o humà.

Una persona no reconeguda com a refugiada segons els tractats internacionals però que no pot o no vol tornar al seu país d'origen per raons vàlides, és un **refugiat de facto**.

refugiat en trànsit

Refugiat admès temporalment en el territori d'un estat sota la condició que es reasentarà en un altre estat.

refugiat en òrbita

Refugiat que ha de desplaçar-se d'un país a un altre a la recerca d'asil perquè no troba cap estat disposat a concedir-li'n.

refugiat in situ

Migrant que adquireix l'estatus de refugiat en el país de destinació per circumstàncies ocorregudes en el seu país d'origen després d'haver-ne marxat, les quals posarien en perill la seva seguretat si hi tornés; per exemple, un conflicte armat o un cop d'estat.

Terminologia accessible des del Cercaterm i l'Optimot

Equip de treball

Coordinació terminològica:
Elisabeth Casademont

Coordinació tècnica:
Xavier Fernández Pons

18 responsables d'àrea

6 terminòlegs

Aportacions de 37 experts
de 16 institucions diferents

Diccionari de relacions internacionals

actualització permanent

Diccionari de relacions internacionals

arma de destrucció massiva   atemptat
bioarma   camp de refugiats
crim contra la humanitat   cursa
armamentista   discriminació   embaràs forçós
esclavitud sexual   esterilització forçosa
etnocidi   guerra   prostitució forçosa
segregació racial   terrorisme   tortura
tràfic d'éssers humans   violació

Diccionari de relacions internacionals

arma de destrucció massiva   atemptat
bioarma   camp de refugiats
crim contra la humanitat   cursa
armamentista   discriminació   embaràs forçós
esclavitud sexual   esterilització forçosa
etnocidi   guerra   prostitució forçosa
segregació racial   terrorisme   tortura
tràfic d'éssers humans   violació

Diccionari de relacions internacionals

dret a eleccions lliures   dret a emigrar
dret a l'aigua   dret a l'alimentació
dret a l'autodeterminació   dret a l'educació
dret a l'habitatge   dret a la cultura   dret a la
igualtat de remuneració   dret a la informació
dret a la integritat de la persona   dret a la
llibertat   dret a la pau   dret a la propietat
dret a la salut   dret a la seguretat
dret a la vida   dret a un judici just   dret a vot
dret al descans i al lleure
dret al matrimoni   dret al treball

Govern d'Andorra

termcat
centre de terminologia

Gràcies per la vostra atenció